

Positiivisen kasvattajan toinen pilari on kunnioitus.

Entisaikaan saatettiin ajatella, että lasten tuli kunnioittaa aikuisia, mutta aikuisten ei ollut pakko kunnioittaa lapsia. Kunnioitusta vaadittiin aika monenmoisin keinoin. Nyt ymmärretään, että kunnioitus on kaksisuuntaista ja se lähtee aikuisen antamasta mallista. Kun me näytämme ja osoitamme kunnioitusta lapsille, myös lapset alkavat kunnioittamaan meitä. Kunnioitus on kaksisuuntaista, aikuisen ja lapsen välillä. Tämän lisäksi ajattelen, että kunnioitus on kolmikantaista.

Siihen kuuluu kolme asiaa.

Ensimmäinen on fyysinen kunnioitus. Tämä tarkoittaa sitä, että emme kosketa lasta sillä tavalla, joka satuttaa lasta tai tuntuu lapsesta epämiellyttävältä. Kaikentasoinen satuttaminen aina tukkapölystä ja käden puristamisesta alkaen eivät kuulu fyysiseen kunnioittamiseen. Kosketus ei saa myöskään olla epämiellyttävää. Tämä koskee esimerkiksi lapsen halaamista ilman lupaa. Joskus saatamme myös kehottaa lasta halaamaan jotain sukulaista, vaikka lapsi ei halua. Fyysinen kunnioittaminen on sitä, että se lapsi saa itse päättää, missä on hänen kehonsa koskemisen rajat. Halauksen tulisi olla vapaaehtoista ja sen tilalle on myös monta hyvää vaihtoehtoa, jossa ei tarvita fyysistä kosketusta, kuten heilutus.

Kunnioituksen toinen osa on henkinen kunnioitus. Tämä tarkoittaa, että emme puhut lapselle ikävästi, väheksytä tai mitätöidä hänen tunteitaan tai kiinnostuksen kohteitaan. Meidän tulisi valita sanamme niin, että ne eivät satuta lapsen mieltä. Päinvastoin niiden sanojen tulisi olla kohottavia ja kannustavia. Vaikeista asioista ja ei-toivotusta käyttämisestä voi myös puhua rakentavasti ja kunnioittavasti.

Kolmas osio on kasvun kunnioitus. Annamme lapsen kasvaa omanlaiseksi yksilöksi. Arvostamme hänen vahvuuksiaan ja kunnioitamme hänen mielenkiinnon kohteitaan, toiveita ja tarpeita. Emme siirrä omia unelmiamme ja toiveitamme lapseen, vaan annamme hänen seurata omia intohimojaan. Emme laita lasta pelaamaan jalkapalloa, kun hän itse haluaisi soittaa pianoa.

Joskus puhuttiin siitä, että lapsi on savi, josta me muokataan mieleisemme. Itse ajattelen, että lapsi on siemen, jota kastellaan ja katsotaan millainen kukka sieltä tulee. Lapsesta saa kasvaa omanlainen, uniikki yksilönsä, omien vahvuuksien, mielenkiinnon ja taitojen kautta. Meidän tehtävämme on auttaa lasta omien vahvuksiensa tunnistamiseen, omien mielenkiinnon kohteiden löytämiseen sekä oman tulevaisuuden luomiseen.

Meidän pitäisi muistaa kunnioitus kaikissa kohtaamisissa. Kuten tilanteessa jossa näemme lapsen ja kysymme: "Hei, ihana nähdä sua. Saanko antaa halauksen?" Tai kun kohdataan lapsi, joka tekee mielestämme jotain ei-toivottua emme mene siihen sormi pystyssä: "Nyt, pahasti tehty. Miksi teit noin?", vaan menemme empatialla ja kunnioituksella, asettamaan niitä rajoja. Samoin olemme sensitiivisiä ja pidämme tuntosarvet korkealla havaitaksemme lapsen omat toiveet ja mielenkiinnon kohteet.

Nämä kaksi asiaa tulisi siis muistaa kunnioituksessa: Kaksisuuntainen ja kolmikantainen